

‘VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN IN HET WERK’

WAT IS HET?

Met deze checklist kunnen werknemers en/ of werkgevers relatief snel bepalen of er in een bepaalde functie verzwarende omstandigheden aanwezig zijn. Vervolgens is het aan sociale partners in de sector om dit, zo nodig, verder uit te zoeken en om verlichtende maatregelen af te spreken. Dit alles in het kader van fit na(ar) de finish, zodat alle werknemers te zijner tijd eerlijk kunnen stoppen met werken, zonder al versleten te zijn door de werkzaamheden. Deze checklist is gebaseerd op de ‘Regelingen voor oudere werknemers’, Checklist voor de Commissie Gelijke Behandeling, uit najaar 2005.

HOE WERKT HET?

Vul de onderstaande vragen in met **een werkdag** in gedachten die **representatief** is voor de **zwaarte** van de **werkomstandigheden** in jouw functie/ in een bepaalde functie in jouw bedrijf.

Er wordt gevraagd naar de **intensiteit** van het werk; *hoe zwaar* is de bepaalde handeling op een schaal van 1 tot 6? Waarbij 1 niet zwaar is en 6 heel zwaar is. Vervolgens wordt gevraagd naar de **frequentie** van de handeling; *hoe vaak* moet de bepaalde handeling uitgevoerd worden? Waarbij 1 niet of niet vaak betekent en 6 heel vaak of altijd betekent. Daarna wordt gevraagd naar de **duur** van de handeling. *Hoe lang* moet de handeling worden uitgevoerd? Hierbij is 1 niet lang of nooit en 6 is langdurig of altijd.

1= een gunstige score en dus geen probleem

6= een zeer ongunstige score en er is sprake van een groot probleem

Categorieën:

- I Fysiek zware belasting
- II Mentaal zware belasting
- III Psychisch zware arbeidsomstandigheden
- IV Onregelmatige werk- en rusttijden
- V Fysisch zware arbeidsomstandigheden

Per categorie kan er een conclusie worden getrokken: rood, oranje of groen.

Groen is dat er voornamelijk 1 of 2 is gescoord. Er is **geen** sprake van een **probleem**.

Oranje is dat er voornamelijk 3 of 4 is gescoord. Er is sprake van een **potentieel probleem**.

Rood is dat er voornamelijk 5 of 6 is gescoord. Er is sprake van een **groot probleem**.

EN DAN?

Met deze checklist zijn verschillende stappen te zetten. FNV Bestuurders kunnen samen met (kader)leden die een bepaalde functie vervullen, waarvan tot op zekere hoogte bekend is dat het zwaar is, de checklist invullen. Er ontstaat een beeld van de functie: wat zijn de zware aspecten/ werkzaamheden van de functie?

Een volgende stap kan zijn om de uitkomst van de checklist te gaan bespreken met werkgevers (op sector-/ branche-/ of cao-niveau). Wanneer het beeld van de functie gezamenlijk herkend en erkend wordt, kan bezien worden welke afspraken er kunnen worden gemaakt om de verzwarende omstandigheden zoveel als mogelijk weg te nemen. Werkgevers zullen, met hulp van werknemers, de verzwarende omstandigheden moeten gaan aanpakken. Indien mogelijk, kunnen deskundigen worden ingezet om sociale partners in dit traject te begeleiden.

De prioritering van aanpakken van verzwarende omstandigheden kan vanuit deze checklist worden bepaald:

- Welk van de 5 hierboven genoemde categorieën springt eruit qua zwaarte? Welke scoort rood?
- Welk afzonderlijk aspect, handeling of taak springt eruit qua zwaarte? Scoort rood op intensiteit, frequentie en duur?
- Wat is ‘laaghangend fruit’? Wat kan op relatief korte termijn worden aangepakt?

Mocht blijken dat bepaalde verzwarende omstandigheden in functies niet in voldoende mate kunnen worden aangepakt, omdat dit bijvoorbeeld technisch niet mogelijk is, dan zullen er afspraken moeten worden gemaakt over vervroegd stoppen met werken.

START CHECKLIST

Datum:

Functietitel:

Bedrijf:

Branche:

Sector:

Cao:

Denk bij het invullen aan:

1 = een **gunstige score** en dus geen probleem

6 = een **zeer ongunstige score** en dus een **groot probleem**

I. FYSIEK ZWARE BELASTING

	HOE GROOT IS HET PROBLEEM?	CONCLUSIE?	PRIORITEIT
Tillen/ neerzetten	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6	Rood, Oranje of Groen?	Dit onderwerp moet als eerste worden aangepakt?
Dragen/ sjouwen	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Duwen en/ of trekken	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
(Trap)lopen en/ of klimmen/ klauteren/ kruipen	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Ongemakkelijke werkhouding Knielen of hurken/ werken met een gebogen of gedraaide rug/ reiken/ werken met de armen boven schouderhoogte.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Langdurig staan en/ of zitten	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Herhalende bewegingen	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Trillingen Lichaamstrillingen of hand-/ armtrillingen	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		

II. MENTAAL ZWARE BELASTING

	HOE GROOT IS HET PROBLEEM?	CONCLUSIE?	PRIORITEIT
Langdurige concentratie	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6	Rood, Oranje of Groen?	Dit onderwerp moet als eerste worden aangepakt?
Hoge mate van alertheid	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Oordeelsvorming	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Reactiesnelheid	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		

III. PSYCHISCH ZWARE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

	HOE GROOT IS HET PROBLEEM?	CONCLUSIE?	PRIORITEIT
Tijdsdruk	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6	Rood, Oranje of Groen?	Dit onderwerp moet als eerste worden aangepakt?
Geen autonomie Geen regelmogelijkheden.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Geen contactmogelijkheden	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Onvolledigheid Eenzijdige taken.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Kort-cyclisch werk Korte herhalingen, eentonige taken.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Spanning Werken in een (sociaal) onveilige omgeving.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Agressie	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Menselijk leed	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		

IV. ONREGELMATIGE WERK- EN RUSTTIJDEN

	HOE GROOT IS HET PROBLEEM?	CONCLUSIE?	PRIORITEIT
Lange werkdagen en/of werkweken	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6	Rood, Oranje of Groen?	Dit onderwerp moet als eerste worden aangepakt?
Werken op onregelmatige tijdstippen Avond/ nacht en/of weekend/ ploegenarbeid N.B. Nachtdiensten zijn extra bezwaarlijk.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Kwalitatief slechte roosters Veel nachtdiensten/ lange series nachtdiensten/ achterwaartse rotatie/ weinig rusttijd tussen diensten.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Wisselende en/of Onvoorspelbare werktijden	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Consignatie-/ bereikbaarheids- en/of aanwezigheids- diensten	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Gebrek aan Zeggenschap over arbeidstijden en rooster	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		

V. FYSISCH ZWARE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

	HOE GROOT IS HET PROBLEEM?	CONCLUSIE?	PRIORITEIT
Lawaai	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6	Rood, Oranje of Groen?	Dit onderwerp moet als eerste worden aangepakt?
Geur, Stank	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Gevaarlijke stoffen	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Hitte en/ of Koude	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Straling	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Stoffige of Natte omgeving	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		
Fysieke veiligheid Gevaarlijke situaties, werkplekken.	Zwaar? 1 2 3 4 5 6 Vaak? 1 2 3 4 5 6 Lang? 1 2 3 4 5 6		